

A DOUA MASĂ ROTUNDĂ NAȚIONALĂ PRIVIND FINANȚAREA EFICIENȚEI ENERGETICE ÎN ROMÂNIA

6
iunie
2019

București

Eveniment organizat în cadrul Forumurilor de Investiții în Energie Durabilă finanțat prin programul Orizont 2020 al Uniunii Europene

Cuprins

REZUMAT	3
Concluzii	3
CONTEXTUL EVENIMENTULUI	7
PREZENTARE INTRODUCȚIVĂ	7
Moderator: Gabriel Avăcăriței, Redactor Șef, Energynomics.ro.....	7
Remarci introductive	7
Tudor Constantinescu, Consilier Principal Director General, DG ENERGIE, Comisia Europeană.....	7
Mihaela Virginia Toader, Secretar de Stat, Ministerul Fondurilor Europene.....	9
Dana Chirvase, Consilier, Ministerul Energiei	9
Andrei Iorgulescu, Director General, Administrația Fondului pentru Mediu	10
Zoltan Nagy-Bege, Vicepreședinte, ANRE.....	10
Ramona Ivan, Director, CEC Bank și Președinte al Comisiei pentru Fonduri Europene, Asociația Română a Băncilor	11
GRUPUL TEMATIC 1: SERVICII INTEGRATE DE RENOVARE A LOCUINȚELOR	12
Moderator: Gabriel Avăcăriței, Redactor Șef, Energynomics.ro.....	12
Raportor: Mihai Moia, Director Executiv, ROENEF	12
Politica de coeziune pentru sprijinirea investițiilor de eficiență energetică in sectorul rezidențial	12
Damien Cocard, Comisia Europeană - DG Regio.....	12
PadovaFIT Expanded - Stabilirea unui ghișeu unic in zona orașului Padova pentru furnizarea de servicii integrate pentru renovarea locuințelor	12
Maurizio Minicuci, Municipality Padova, Italia.....	12
Provocarile pentru orașul Timișoara în legătură cu proiectul “PadovaFIT Expanded”	13
Mihai Vălceanu, Municipality Timișoara	13
Experiențele ce decurg din proiectele de eficiență energetică pentru clădirile rezidențiale	14
Petre Mihăilă, arhitect șef, Municipality Râmnicu Vâlcea.....	14
Context	15
GRUPUL TEMATIC 2: REDUCEREA RISCURILOR ASOCIATE PROIECTELOR PRIVIND EFICIENȚA ENERGETICĂ	17
Moderator: Ramona Ivan, Președintele Comisiei pentru Fonduri Europene, Asociația Română a Băncilor	17
Raportor: Tiberiu Andrioaiei, Secretar General, Patronatul Societăților din Construcții	17
Instrumente pentru reducerea riscului investițional: Proiectul Încrederea Investitorilor (ICP), EEFIG DEEP & Underwriting Toolkit	17
Steven Fawkes, ICP Europe Senior Advisor	17
Proiectul „Smarter Finanțare pentru familii”. Proiect H2020 care replică programul "Green Homes and Green Mortgage" în 11 țări + statutul schemei ipotecii verzi lansat în România	18
Steven Borncamp, Director de proiect „SMARTER Finanțare pentru Familii” și Consilier al Consiliului pentru Construcții Verzi din România	18
Sprijinul programului „Orizont 2020” pentru reducerea riscului investițiilor în eficiența energetică	19
Bjoern Zapfel, Senior Project Advisor, Comisia Europeana - EASME.....	19
Context	19

GRUPUL TEMATIC 3: RENOVAREA ENERGETICĂ A CLĂDIRILOR PUBLICE.....	22
Moderator: Viorel Alicuș, Director General, Direcția Generală pentru eficiență energetică, surse regenerabile, cogenerare și energie termică, ANRE.....	22
Raportor: Ion Dogeanu, Director Executiv, Agenția locală pentru energie a Primăriei Sectorului 1.....	22
Strategia Națională pentru Renovarea Clădirilor pe termen lung	22
Otilia Nuțu, Energy Forum Romania, Consultant Banca Mondiala.....	22
Proiect EUKI “Our Buildings” – elaborarea strategiilor locale de renovare pentru cel puțin 5 municipalități din România	23
Camelia Rață, Agenția Energie Brașov / Orașe Energie Romania.....	23
Concluziile desprinse din Grupul de Lucru dedicat ESCO -România	24
Bogdan Anton, Expert - Departament Eficiență Energetică, ANRE.....	24
Ghidul Contractelor de Performanță Energetică si accesul companiilor de servicii energetice la finanțare	25
Robert Pernetta, Banca Europeana de Investiții	25
Context.....	26
ÎNCHEIEREA ȘEDINȚEI PLENARE	28
Moderator: Gabriel Avăcăriței, Redactor Șef, Energynomics.ro.....	28

Copyright for pictures: EC Network, 2019

REZUMAT

Comisia Europeană, în parteneriat cu Ministerul Energiei, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ministerul Fondurilor Europene din România, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei și Inițiativa Națiunilor Unite pentru Finanțarea Mediului, a organizat în data de 6 iunie 2019 la București o masă rotundă privind finanțarea eficienței energetice în România. La eveniment au participat 91 de experți din România și instituții europene care sunt implicați în finanțarea eficienței energetice din mai multe sectoare ale economiei. Au participat reprezentanți din guvernul național, autoritățile locale și județene, sectorul financiar, dezvoltatorii de proiecte precum și din lanțul de aprovizionare al operațiunilor de renovare a clădirilor.

Obiectivul mesei rotunde naționale a fost inițierea unui dialog între părțile interesate importante din România cu privire la modul de îmbunătățire a accesului la finanțare pentru investițiile în eficiența energetică și identificarea obiectivelor comune și a eventualelor îmbunătățiri care ar putea fi făcute în actualul cadru de politici și practici de afaceri.

Obiectivul mesei rotunde a fost acela de a stimula discuțiile privind:

1. Modul de susținere a proprietarilor de locuințe pe parcursul întregii proceduri de renovare energetică, și anume identificarea măsurilor de eficiență energetică, selectarea companiilor de construcții, supravegherea lucrărilor, structurarea planului de finanțare etc., pe baza ideii că un serviciu integrat („ghișeu unic”) poate simplifica într-o mare măsură procesul de renovare și, astfel, determinând creșterea ratelor de renovare.
2. Propunerile EEFIG (baza de date DEEP și setul de instrumente subscribe), precum și practica emergentă a creditelor ipotecare verzi, prin analizarea modului în care evaluarea profilului de risc al investițiilor în eficiența energetică poate fi îmbunătățită pentru a face ca eficiența energetică să devină mai atrăgătoare pentru sectorul bancar.
3. Modul de creștere al ratelor de renovare pentru clădirile publice, care este de cele mai multe ori limitat de capacitatea proprietarilor de clădiri publice de a identifica și implementa proiecte de eficiență energetică. Contractele de performanță energetică ar putea reprezenta o parte a soluției, dar piața în domeniu trebuie dezvoltată și structurată.

Concluzii

Rezultatele celor trei grupuri de teme în profunzime au fost rezumate de către raportori ca fiind:

Sesiunea tematică 1: Servicii integrate de renovare a locuințelor

- Ghișeele unice cu un singur punct de intrare pentru utilizatorii finali sunt, în general, considerate un bun mecanism pentru a facilita implementarea măsurilor de eficiență energetică în sectorul rezidențial. Unele experiențe pot fi obținute din activitățile BEI și BERD în România. În plus, viitorul proiect pilot de la Timișoara din cadrul proiectului "PadovaFIT Expanded" este de interes în relația cu ghișeele unice. Acest lucru alături de alte asemenea proiecte sunt necesare pentru a demonstra modul în care aceste abordări pot funcționa în România și în care acestea pot să obțină rezultate și să depășească barierele specifice .

- Componentele cheie ale unui ghișeu unic în România ar fi:
 - Informarea și comunicarea către proprietarii de case și de clădiri, inclusiv a informațiilor personalizate despre măsurile de eficiență energetică și beneficiile acestora.
 - Statistici și date privind numărul și tipurile de clădiri, consumul curent, proprietate etc.
 - O componentă de asistență tehnică, inclusiv audituri energetice pentru a identifica măsurile și beneficiile efective.
 - O componentă financiară: **Ghișeul unic** ar trebui să poată oferi și / sau să conecteze diferite opțiuni / scheme de finanțare. În acest sens, **Ghișeul unic** ar trebui să își asume responsabilitatea în ceea ce privește standardizarea (de exemplu, modele standardizate generatoare de încredere reciprocă pentru contractele între părți), garanțiile de la terți și monitorizarea post-implementării (responsabilitatea).
- Cel mai eficient tip de **Ghișeu unic** ar fi cel condus de o autoritate locală având în vedere resursele pe care le-ar putea atrage și de încrederea pe care ar putea-o genera. Datorită rolului lor de facilitatori pentru implementarea viziunilor strategice locale, municipalitățile sunt în cea mai bună poziție să se implice și să coordoneze toate serviciile ce trebuie furnizate beneficiarilor. Alte părți interesate să se implice în lanțul valoric ar fi proiectanții, auditorii energetici, băncile, companiile ESCO (cu condiția îmbunătățirii cadrului legal pentru acestea) etc.
- Cel mai flexibil tip de **Ghișeu unic** care poate fi demarat în România pare să fie cel coordonat de consultanți, cu un sprijin puternic din partea industriei (furnizori de echipamente).
- Sustenabilitatea financiară a **Ghișeului unic** ar putea fi asigurată prin accesarea fondurilor UE pentru primii 2-3 ani și prin atragerea jucătorilor din industrie (furnizori de echipamente, companii ESCO) ,aceștia fiind cele mai interesate părți de succesul unui asemenea ghișeu.
- Bazându-se pe cazul de studiu Padova, implicarea comunității locale este cheia pentru ca **Ghișeul unic** să-și înceapă activitatea; astfel, primul pas este un efort solid de comunicare / informare / educare în rândul beneficiarilor. Apoi, adaptarea modelelor / standardelor testate și validate în altă parte. În continuare, luarea la bord a jucătorilor din industrie și agregând / adaptând ofertele lor la nevoile locale identificate. În cele din urmă, identificarea celei mai potrivite surse de finanțare. Toate proiectele trebuie să se încheie cu o monitorizare solidă a rezultatelor renovării în ceea ce privește reducerea consumului, dar și în ceea ce privește noul comportament al proprietarilor / locuitorilor clădirilor renovate.

Sesiunea tematică 2: Reducerea riscurilor asociate proiectelor privind eficiența energetică

- Există o nevoie continuă de consolidare a cooperării dintre diversele părți interesate din sectorul energetic și din sectorul financiar, de întâlniri și discuții în mod regulat. Pe lângă un grup general de coordonare, este necesar să se stabilească diferite grupuri de lucru

sau de coordonare pe teme specifice, de exemplu piața creditelor ipotecare verzi și a schemelor de garantare.

- Este necesar să se axeze efortul mai mult pe "client", inclusiv prin intensificarea dialogului cu proprietarii de case și asociațiile de proprietari pentru a gestiona în continuare performanța și riscurile de finanțare. Acest lucru include necesitatea de a crește gradul de conștientizare cu privire la posibilitatea de a împrumuta bani pentru a investi în eficiența energetică. Beneficiarii ar trebui să beneficieze de sprijin pentru protejarea investițiilor pe termen lung.
- Promovarea eficienței energetice ar trebui să se bazeze pe replicarea modelelor și a rezultatelor celor mai bune practici, în loc să se prezinte avantaje generale.
- Cererea ar trebui stimulată în continuare prin accentul pus pe educația financiară atât în sectorul financiar, cât și în sectorul energetic și pe îmbunătățirea cadrului de reglementare.
- Este important să se dezvolte scheme de garantare și produse standardizate, precum și programe de asistență tehnică care implică specialiști cu expertiza necesară pentru minimizarea riscurilor. Tehnologia corect concepută și implementată este importantă pentru reducerea riscurilor. Prin urmare, este de asemenea important să coordonăm dezvoltarea atentă a cadrului general cu experții din domeniul cercetării, de la companii de inginerie, furnizori de tehnologie etc.
- Este important să se promoveze standardizarea și analiza comparativă pentru elaborarea, documentarea și monitorizarea proiectelor. Cu toate acestea, acest lucru este legat de multe provocări datorate unei piețe românești fragmentate.
- Colectarea datelor ar trebui îmbunătățită pentru a permite o mai bună documentare și agregare în jurul procedurilor standardizate.
- Fondurile europene ar trebui să fie un stimul, în special pentru a impulsiona finanțarea privată (în legătură și cu utilizarea mai eficientă a fondurilor publice).
- În urma prezentării bazei de date DEEP la prima masă rotundă, sectorul bancar românesc se concentrează mai mult pe baza de date DEEP, dezvoltarea ulterioară a acesteia și sinergiile cu instrumente create în cadrul diverselor programe de eficiență energetică.

Sesiunea tematică 3: Renovarea energetică a clădirilor publice

- Este nevoie de o forță operativă națională pentru a coordona toate grupurile de lucru care există în prezent la nivelul decizional în ceea ce privește promovarea eficienței energetice în clădirile publice.
- Strategia națională trebuie corelată cu strategiile locale. Trebuie luate în considerare cunoștințele și experiența la nivel local. O strategie semnificativă ar necesita o contribuție din partea persoanelor care lucrează la nivel local care sunt conștiente de nevoile locale specifice.

- Strategia națională ar trebui să fie urmată de un plan de acțiune cu finanțare asigurată.
- Există o lipsă generală de date valabile pentru a furniza documentația și monitorizarea credibilă a proiectelor, inclusiv în ceea ce privește pregătirea planului național. Există multe registre și baze de date, dar credibilitatea lor este discutabilă. Registrele trebuie să fie disponibile în mod public, iar gestionarea datelor privind clădirile trebuie să fie consolidată.
- La nivel local, proprietatea asupra clădirilor este adesea neclară, ceea ce face dificilă solicitarea de subvenții. Este necesar să se sincronizeze înregistrarea clădirilor în municipalități cu programe și înregistrări la nivel național pentru a obține o definiție clară a proprietăților.
- Este necesar să se creeze o anumită flexibilitate și coordonare în ceea ce privește proiectele care au primit finanțare atât în legătură cu riscurile de cutremur, cât și în ceea ce privește renovarea energetică.
- Este necesar să se aloce fonduri pentru creșterea capacității de implementare la nivel local și în special pentru municipalități mici și mijlocii. Expertiza la nivel județean privind gestionarea energiei și dezvoltarea proiectelor trebuie stabilită, dar ar trebui acordată atenție și pieței de consultanță care poate oferi aceste servicii însă contra cost.
- De asemenea, au fost propuse reduceri ale părții de cofinanțare a municipalităților mici și mijlocii din cadrul fondurilor structurale.
- Așa cum a fost exprimat de Grupul de lucru ESCO condus de ANRE, este necesar să se elaboreze un model EnPC standard pentru clădirile publice. Având în vedere complexitatea mai redusă și potențialul relativ ridicat de economisire în proiectele de iluminat stradal, s-a decis, într-o primă fază, proiectarea unui model EnPC pentru reabilitarea sistemelor publice de iluminat. Pe baza experienței acumulate, modelul contractării performanței energetice va fi extrapolat pentru clădirile publice. Lucrarea este, printre alții, coordonată de Ministerul Finanțelor Publice.
- Inițiativele actuale sunt, de asemenea, coordonate îndeaproape cu BEI în legătură cu Ghidul Eurostat și în special cu privire la utilizarea finanțării preferențiale "extra bilanțiere" sau "Maastricht neutral". Ambele mese rotunde au sprijinit această cooperare.
- Este necesar să se creeze un registru ESCO în legătură cu un sistem de certificare al companiilor de tip ESCO și care să fie, de asemenea, legat de modelul standard de contract (EnPC) aflat în curs de elaborare.

CONTEXTUL EVENIMENTULUI

În cadrul inițiativei „Finanțare inteligentă pentru clădiri inteligente”, Comisia Europeană organizează o serie de „Forumuri pentru investiții în energie durabilă” (SEI Forums) pentru a consolida capacitatea părților interesate din sectorul public și cel privat de a dezvolta programe de investiții și programe de finanțare la scară largă. Informații privind evenimente anterioare și viitoare pot fi găsite pe pagina de [internet a SEI Forums](#).

O conferință regională inițială privind finanțarea eficienței energetice în România, Ungaria și Bulgaria a avut loc la București, pe 1 februarie 2018. Acest eveniment a reunit 182 de participanți cu experiență în finanțarea eficienței energetice din partea sectorului financiar, din partea guvernelor naționale, a dezvoltatorilor de proiecte, a lanțului de aprovizionare pentru renovări termice și a agențiilor locale și regionale.. Prezentările și lucrările din cadrul evenimentului pot fi găsite [aici](#).

O primă masă rotundă privind finanțarea eficienței energetice în România a fost organizată la București la 11 octombrie 2018. La eveniment au participat 72 de experți care se implică în finanțarea eficienței energetice în mai multe sectoare ale economiei. Obiectivul primei discuții în cadrul mesei rotunde a fost inițierea unui dialog între părțile interesate importante din România cu privire la modul de îmbunătățire a accesului la finanțare pentru investițiile în eficiența energetică și identificarea obiectivelor comune și a posibilităților de îmbunătățiri care ar putea fi făcute în actualul cadru de politici și practici comerciale din România.

Această a doua masă rotundă a urmărit aceste evenimente și a consacrat o perioadă semnificativă discuțiilor în sesiuni restrânse și interactive, cu scopul de a discuta în profunzime subiectele selectate, de a oferi recomandări și acțiuni specifice pentru a facilita investițiile în eficiența energetică în România, în special adresate sectorului clădirilor pentru perioada post 2020.

PREZENTARE INTRODUCIVĂ

Moderator: Gabriel Avăcăriței, Redactor Șef, Energynomics.ro

Remarci introductive

Tudor Constantinescu, Consilier Principal Director General, DG ENERGIE, Comisia Europeană

DI. Tudor Constantinescu a informat despre pachetul "Energia curată pentru toți europeni", pentru care au fost încheiate toate negocierile politice. Acesta este un pas important către finalizarea Uniunii Energetice și combaterea schimbărilor climatice. Acordurile politice permit ca toate normele noi să fie în vigoare până la jumătatea anului 2019. Țările UE au 1-2 ani pentru a transpune noile directive în legislația națională.

UE a stabilit obiective obligatorii de eficiență energetică de cel puțin 32,5% față de un scenariu "în parametri uzuali" (previziunile din 2007). Directiva de modificare a legislației privind eficiența energetică a intrat în vigoare în decembrie 2018. În plus, un obiectiv obligatoriu de 32% pentru

ponderea surselor de energie regenerabile în mixul energetic al UE până în 2030. Directiva revizuită privind energia regenerabilă a intrat în vigoare în decembrie 2018.

Pentru a atinge aceste obiective avem nevoie de aproximativ același efort dedicat eficienței energetice între anii 2020 și 2030 cu cel realizat începând cu anul 2010 până în 2020. În ultimii trei ani, consumul total a crescut mai mult decât era de așteptat determinând astfel necesitatea ca acțiunile legate de eficiența energetică să fie consolidate pentru următoarea perioadă.

Sectorul construcțiilor este important deoarece este responsabil pentru 40% din consumul de energie și 36% din emisiile de gaze cu efect de seră în UE. 75% din stocul de locuințe este ineficient din punct de vedere energetic. Cu toate acestea, s-a observat că avem o rată foarte redusă de renovare (0,4-1,2% pe an). În același timp există activități limitate legate de clădirile noi (0,4-1,1% pe an). Problemele sunt legate de eșecurile de reglementare și de piață.

O evaluare a EPBD indică eficacitatea sa (se va obține reducerea consumului de energie cu 60-80 Mtep până în 2020). Acțiunile sunt, printre altele, necesare pentru modernizarea în ceea ce privește progresul tehnologic orientat către clădirile "mai inteligente" și o mai bună legătură cu sistemele de sprijin financiar.

Principalele rezultate ale revizuirilor EED au inclus obligația extinsă de economisire a energiei pentru a realiza noi economii de energie anuale de cel puțin 0,8% (din consumul final de energie) pentru următoarea perioadă 2021-2030 și ulterior acesteia, economii ce provin de la noile renovări dedicate eficienței energetice sau de la alte măsuri adresate beneficiarului final (11% mai ambițioase decât în perioada curentă). De asemenea, urmărește să ofere consumatorilor informații mai bune prin măsurarea și facturarea individuală a energiei termice.

Modificarea directivei privind performanța energetică a clădirilor (iunie 2018) introduce modificări direcționate la actuala directivă care vizează accelerarea renovării rentabile a clădirilor existente, cu viziunea obținerii unui stoc de clădiri fără carbon până în 2050 și mobilizarea investițiilor printr-o solidă componentă financiară. În plus, revizuirea sprijină infrastructura de electromobile și introduce noi dispoziții pentru a spori tehnologiile inteligente și sistemele tehnice ale clădirilor, inclusiv automatizarea.

Aceasta include obligația statelor membre de a facilita accesul la mecanisme adecvate pentru agregarea proiectelor, reducerea riscurilor percepute de eficiență energetică, utilizarea fondurilor publice, orientarea investițiilor și furnizarea de instrumente consultative accesibile și transparente.

Factorii critici în legătură cu punerea în aplicare a EPBD includ; renovarea clădirilor trebuie să facă mai mult, finanțarea să aibă un rol mai important și ICT să contribuie mai mult.

În ceea ce privește utilizarea mai eficientă a fondurilor publice, prioritățile strategice includ utilizarea mai intensă a instrumentelor financiare, stabilirea de platforme de finanțare flexibile la nivel național, amestecarea diferitelor componente ale finanțării publice (de ex. ESIF, EFSI), instrumentele on-line de cartografiere a UE pentru a înțelege cum fondurile publice pot fi utilizate pentru a sprijini eficiența energetică în Europa și inițiativele de a face mai accesibilă utilizarea Contractului de performanță energetică de către sectorul public.

Deficitul anual de investiții pentru a ajunge la țintele aferente anului 2030 este estimat între 150 și 200 miliarde de euro. Fondurile publice nu vor fi suficiente pentru a răspunde acestor nevoi de

investiții. Sectorul privat va trebui să joace un rol imens și este nevoie de un cadru politic inteligent pentru stimularea investițiilor private.

DI. Constantinescu a prezentat în continuare viitoarele finanțări UE pentru eficiența energetică, inclusiv sursele esențiale (prezentate mai jos):

- Crearea capacităților și sprijinirea politicilor - LIFE / Energie verde
- Sprijin direct pentru investiții în energie verde - FEDR / CF, CEF
- Dezvoltarea inovării și a tehnologiilor - Horizon Europe
- Mobilizarea investițiilor private prin eliminarea riscurilor - InvestEU

Vă rugăm să consultați diapozitivele de mai jos pentru mai multe detalii:

[Prezentare](#)

Mihaela Virginia Toader, Secretar de Stat, Ministerul Fondurilor Europene

Doamna Toader s-a referit la consultarea în curs cu UE legată de următoarea perioadă de finanțare (2021-2030). Multe discuții sunt în desfășurare cu diverse părți interesate și dânsa a invitat audiența la sugestii și reacții menționând că acestea ce vor reieși din cadrul mesei rotunde vor fi utile în acest proces.

Domnia sa a observat că în perioada de finanțare actuală, România se numără printre puținele țări care nu au alocat fonduri pentru întreprinderi. Aceste fonduri vor fi o prioritate pentru perioada următoare. Ea a subliniat că acest lucru va fi o provocare ținând cont de ponderea relativ mare a IMM-urilor pe piață care din start sunt mai axate pe supraviețuire decât eficiența energetică. EE legate de clădiri este o problemă enormă, deoarece 3/4 din populație trăiește în clădiri mai vechi. Dincolo de asigurarea serviciului public, clădirile precum spitale, școli și alte clădiri de servicii sociale au o mare nevoie de eficiență energetică și vor rămâne o componentă importantă după anul 2020, împreună cu sectorul rezidențial. De asemenea, se va concentra atenția asupra creșterii eficienței energetice în sistemele de încălzire urbană.

Doamna Toader a subliniat importanța unui dialog bun cu beneficiarii. Există experiență acumulată în domeniu. Procesul este acum pe calea cea bună și multe provocări legate de selectarea și evaluarea proiectelor au fost depășite.

Dana Chirvase, Consilier, Ministerul Energiei

Doamna Chirvase a declarat temele de la masa rotundă ca fiind foarte importante ținând seama de implementarea politicilor UE convenite la sfârșitul anului 2018. Ea a menționat obiectivele românești pentru anul 2030. EE: 37,5%, RES: 27,9%, CO2: 43,9% (Emisii ETS), 2% (emisii non-ETS).

Zona locuințelor contribuie semnificativ la consumul total și a acoperit în anul 2016 33,42% din consumul final. Sectorul de servicii are o cotă de 9,29%. Există un mare potențial de economisire în sectorul clădirilor. Dacă ne uităm la planul național, economiile potențiale în sectorul rezidențial reprezintă 41,08%, iar sectorul serviciilor 22,68% din economiile cumulate posibile în 2020. Primul pas pentru a atinge obiectivele strategiilor UE este investiția la nivel de clădire.

Dezvoltarea și digitizarea sistemelor energetice prin contorizarea inteligentă (căldură și electricitate) va influența modelele de consum și este o condiție prealabilă pentru crearea unui sistem integrat inovativ cu stocarea de energie și SRE.

Ea a menționat în continuare inițiativa SFS și a subliniat necesitatea atragerii de fonduri private, inclusiv necesitatea unui cadru de standardizare. Utilizarea fondurilor publice nu este suficientă pentru a exploata potențialul. Este esențial să fie atrase fonduri private. În acest context, politica energetică trebuie să creeze condiții mai favorabile pentru investiții care să încurajeze cererea de eficiență energetică.

Andrei Iorgulescu, Director General, Administrația Fondului pentru Mediu

Administrația Fondului de Mediu este o instituție publică coordonată de Ministerul Mediului, finanțată integral din propriile venituri. Obiectivul principal al AFP este finanțarea și implementarea mai multor categorii de programe pentru dezvoltarea durabilă a României și îmbunătățirea infrastructurii de mediu.

AFP are printre alte obiective finanțarea instalațiilor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea sistemelor tradiționale existente.

AFP a proiectat o schemă de ajutor de stat pentru finanțarea instalațiilor care produc energie electrică din surse regenerabile de energie cu o putere limitată de până la 3 kwp și conectarea acestor instalații la rețeaua națională de electricitate. Beneficiarii sunt gospodăriile (prosumatorii). Conceptul de prosumator a fost adoptat în legislația națională în anul 2018.

Acest nou program este așteptat să fie lansat în termen de o lună. Ghidul pentru solicitanți a fost aprobat și validarea instalatorilor este în curs de desfășurare.

Zoltan Nagy-Bege, Vicepreședinte, ANRE

DI. Nagy-Bege s-a referit la obiectivele UE pentru EE și ponderea SRE și a subliniat că, în special pentru obiectivul EE, există multe provocări pentru România. S-au înregistrat unele progrese semnificative în România, cum ar fi depășirea obiectivului pentru sursele regenerabile de energie din 2020 (acum 24,5%), iar România este una dintre țările UE care a realizat mai multe economii de energie între 2014 și 2018 decât s-a preconizat.

Obiectivele privind eficiența energetică și ponderea SRE pentru anul 2030 au fost stabilite la 37,5%, respectiv 27,9%. Negocierile cu UE vor fi finalizate la sfârșitul anului 2019. Domnul Zoltan Nagy-Bege consideră că ținta pentru SRE poate fi mai mare, deoarece România are un potențial mare în acest domeniu. Cu toate acestea, există mari provocări pentru viitor, inclusiv consolidarea rețelei de energie electrică pentru integrarea mai multor SRE. El a subliniat rolul important al consumatorilor și prosumatorilor în sprijinirea inovării legată de transformarea pieței energiei.

El a făcut referire la lucrările de analiză efectuate în legătură cu grupul de lucru creat pentru dezvoltarea pieței ESCO și care este condus de ANRE. În prezent, nu există o piață pentru contractele ESCO / CPE și, de fapt, nu există proiecte ESCO legate de clădirile publice, în pofida unui interes ridicat. Există multe probleme legate de cadrul legislativ și, după lungi discuții, s-a

constatat că problema este foarte complexă, în special după discuția cu BEI. S-a realizat necesitatea facilitării unei discuții în cadrul unui grup interministerial.

Ramona Ivan, Director, CEC Bank și Președinte al Comisiei pentru Fonduri Europene, Asociația Română a Băncilor

Dna Ramona Ivan a subliniat importanța eficienței energetice în ceea ce privește securitatea energetică, reducerea impactului negativ asupra mediului și reducerea costurilor la nivelul întreprinderii / locuinței.

Ea a declarat că este nevoie de asistență tehnică pentru identificarea și documentarea corespunzătoare a proiectelor EE, precum și necesitatea ca băncile să se concentreze mai mult pe înțelegerea proiectelor de eficiență energetică și să le sprijine mai eficient. Sectorul bancar românesc a fost implicat în mai multe programe, inclusiv în cele bazate pe fonduri structurale europene, din care pot fi desprinse învățăminte și experiențe, chiar și din exemplele pozitive. Mai sunt multe de făcut și multe provocări pe viitor, dar există, de asemenea, dorința colectivă de a progresa. Sectorul bancar este deschis pentru a participa la diverse parteneriate și forumuri pe această temă. Cu toate acestea, este important ca eforturile și discuțiile să conducă la măsuri și acțiuni concrete.

Ea a menționat că sectorul bancar se concentrează mai mult pe baza de date DEEP și că vor urmări dezvoltarea ulterioară de potențiale sinergii cu instrumente create în cadrul diverselor programe de eficiență energetică.

Este important să se dezvolte scheme de garantare și produse standardizate, precum și programe de asistență tehnică care să implice specialiști cu expertiza necesară pentru a minimiza riscurile. Trebuie să se acorde o atenție deosebită clădirilor situate în zonele cu risc seismic, precum și clădirilor istorice.

[Prezentare](#)

GRUPUL TEMATIC 1: SERVICII INTEGRATE DE RENOVARE A LOCUINȚELOR

Moderator: Gabriel Avăcăriței, Redactor Șef, Energynomics.ro

Raportor: Mihai Moia, Director Executiv, ROENEF

Politica de coeziune pentru sprijinirea investițiilor de eficiență energetică în sectorul rezidențial

Damien Cocard, Comisia Europeană - DG Regio

Damien Cocard a prezentat sprijinul actual prin programul ESIF, care este alocat în principal pe EE pentru clădirile rezidențiale și publice, în valoare de aproximativ 750 milioane EUR (ERDF). Alte tipuri de investiții includ iluminatul public, DHS, RES, CHP, contorizarea inteligentă pentru IMM-uri (aproximativ 450 milioane EUR).

În ceea ce privește blocurile rezidențiale, principalele provocări sunt legate de implicarea asociației proprietarilor, a cofinanțării de la proprietari și municipalități, integrarea micilor SRE în blocuri și expertiză. În ceea ce privește clădirile publice, provocările principale se referă la EE versus reabilitarea profundă sau extinderea clădirilor, cofinanțarea din partea municipalităților și împrumuturile acordate de bănci. DHS (sisteme de încălzire urbană) au început în 7 regiuni.

Viitorul sprijin din partea ESIF este în curs de negociere (ordin de mărime: 5-6 miliarde de euro pentru climă, mediu, energie). Sectoarele propuse pentru cofinanțarea UE includ (blocuri) clădiri rezidențiale, clădiri publice; mică integrare a SRE atunci când este posibil, DHS. Se va concentra mai mult asupra modalităților de implicare mai bună a părților interesate și de mobilizare a finanțării.

[Prezentare](#)

PadovaFIT Expanded - Stabilirea unui ghișeu unic în zona orașului Padova pentru furnizarea de servicii integrate pentru renovarea locuințelor

Maurizio Minicuci, Municipality Padova, Italia

PadovaFIT este o inițiativă pentru renovarea energetică a clădirilor rezidențiale, proprietatea mai multor persoane fizice sau juridice pentru orașul Padova (210.000 de locuitori). În cadrul acestui proiect, municipalitatea din Padova a lansat un instrument de investiții de finanțare pentru clădirile rezidențiale, proprietatea mai multor persoane fizice sau juridice. Lucrările în clădirile subscrise acestui proiect sunt efectuate de o societate de servicii energetice (ESCO), în parteneriat cu o companie de inginerie. Accentul a fost pus pe clădirile construite în perioada anilor 1960-1970 (în principal, condominiile de clasa G). ESCO gestionează servicii energetice integrate care oferă contracte cu performanțe garantate, ale căror plăți sunt direct legate de economiile de energie realizate (contracte de performanță energetică - EnPC). Bazându-se pe această experiență,

scopurile extinse ale PADOVAFIT își propun crearea și pilotarea unui ghișeu unic dedicat în Padova, extinderea modelului de afaceri la Timișoara (România) - lansarea și pilotarea unui ghișeu unic ,de asemenea, alături de sprijinirea Agenției Bulgare pentru Energie din Plovdiv pentru a pregăti terenul pentru zonele metropolitane Burgas (BG) și Smolyan (BG) pentru a lua exemplele din Timișoara (RO) și Padova (IT).

După cum sugerează experiențele anterioare, strategia nu ar trebui să fie la nivel regional sau urban, ci la nivel de cartier, deoarece este foarte probabil ca acesta să aibă similare tipologii de locuințe , epoci de construcție, tipuri de clădiri, valori istorice etc. Exemplul viu al vecinilor poate să fie un declanșator semnificativ pentru renovări ulterioare. Proiectul va include formarea unor facilitatori comunitari cu pregătire tehnică și mai puțin tehnică care să le permită să abordeze rezidenții și să ofere contribuții motivaționale sau să participe la adunări publice sau de condominiu.

Prezentare

Provocarile pentru orașul Timișoara în legătură cu proiectul “PadovaFIT Expanded”

Mihai Vălceanu, Municipality Timișoara

Municipality Timișoara are în jur de 330.000 de locuitori, are aproximativ 3700 de clădiri de condominiu, iar ca și în Padova există o cotă relativ mare de clădiri de locuințe construite înainte de 1970, cu eficiență energetică redusă (50%). Municipality a implementat anterior măsuri EE în 20 de condominiumuri. Motivul pentru care municipality a intrat în proiectul PadovaFIT Expanded este legat, printre altele, de lipsa de cunoștințe disponibile și relevante a proprietarilor de clădiri / apartamente, precum și de necesitatea de a explora mecanisme alternative de finanțare, datorită finanțării municipale și private limitate. Mai mult, există o lipsă de documente standardizate pentru licitație și contract, dar și necesitatea de a accelera renovarea în profunzime a clădirilor în Timișoara.

Așteptările și provocările legate de proiect au fost raportate ca:

- Definirea rolului municipalității ca un catalizator pentru proprietarii de case , asociații de proprietari de apartamente și proprietari de clădiri
- Obținerea unui consens între proprietarii de apartamente în legătură cu deciziile privind măsurile de renovare
- Folosirea unei strategii de grupare pentru a crea interes în rândul actorilor privați
- Adaptarea bunelor practici stabilite anterior pentru optimizarea proceselor de afaceri și standardizarea acordurilor contractuale în contextul legislației românești
- Schimbarea comportamentului public, precum și percepția asupra proiectelor de renovare
- Schimbarea culturii locale de afaceri, care tinde să favorizeze câștiguri rapide, în ceea ce privește angajamentul pe termen lung
- Obținerea actorilor potriviți pentru a lucra în consens în vederea înființării **ghișeului unic**
- Obținerea sprijinului din partea factorilor de decizie adecvați

Prezentare

Experiențele ce decurg din proiectele de eficiență energetică pentru clădirile rezidențiale

Petre Mihăilă, arhitect șef, Municipality Râmnicu Vâlcea

Râmnicu Vâlcea este capitala județului Vâlcea și se află la 176 km de București, în partea de sud-vest a României. Are 118.398 de locuitori. Primăria se află în proces de reabilitare a 46 blocuri de locuit și 3 clădiri publice prin fonduri europene, fonduri de stat și fonduri locale. Valoarea totală a proiectului este de 108.508.385 lei din care 50.114.288,7 lei este finanțat din fonduri europene (finanțare nerambursabilă). Această reabilitare este proiectată pentru a conduce la îmbunătățirea condițiilor de confort în interior, la reducerea consumului de energie, la reducerea costurilor de întreținere pentru încălzire și apă caldă menajeră și la reducerea emisiilor de CO₂.

Domnul Petre Mihăilă a subliniat următoarele provocări:

- Este important ca standardele de cost să fie actualizate (în ghidul Solicitanților). Anumite categorii de lucrări sunt dificil de implementat dacă costurile reale depășesc valoarea standard în solicitarea de finanțare depusă.
- Există o lipsă a schemelor de finanțare pentru proprietari. Persoanele juridice sau proprietarii de spații din cadrul unui condominiu (altele decât locuințele condominiului) vor trebui să plătească costul integral al lucrărilor de reabilitare. Dacă nu sunt de acord cu lucrarea propusă, proiectul adresat condominiului nu poate obține finanțare.
- Este nevoie de programe naționale pe termen lung. Programele actuale sunt confruntate cu restricțiile bugetare anuale.
- Există o lipsă de campanii de informare a cetățenilor la nivel național, care ar putea, de asemenea, să sprijine municipalitățile în convingerea proprietarului de locuință cu privire la beneficiile reabilitării clădirilor.
- Este necesară actualizarea bazelor de date ale clădirilor și crearea unei baze de date naționale, care să includă, de asemenea, date privind măsurile de eficiență energetică implementate.

Prezentare

În urma prezentărilor au fost discutate inițial obiectivele unităților ghișeului unic și beneficiile acestora. Au fost reprezentate diferite expertize și s-au exprimat opinii diferite. Au existat unele îndoieli cu privire la valoarea adăugată a ghișeelor unice în ceea ce privește ceea ce auditorii energetici și municipalitățile efectuează deja.

Cu toate acestea, cei mai mulți au convenit asupra ideii de a dezvolta și implementa conceptul în raport cu condițiile din România și pe baza unui singur punct de contact pentru proprietarii de locuințe și proprietarii de clădiri care să ofere servicii integrate. De asemenea, reprezentanți ai BEI și BERD au informat pe scurt despre experiența cu ghișeele create în România în legătură cu diferitele lor scheme implementate în România. În ceea ce privește concluziile, consultați rezumatul de mai sus.

Context

Acest grup de lucru s-a axat pe modul în care să sprijine proprietarii de case în întreaga călătorie de renovare energetică a locuinței, adică identificarea măsurilor de eficiență energetică, selectarea companiilor de construcții, supravegherea lucrărilor, structurarea planului de finanțare etc., pe baza ideii că un sistem integrat (ghișeu unic) poate simplifica într-o mare măsură procesul de renovare și, astfel, crește ratele de renovare.

Conferința publică a subliniat necesitatea de a reuni toate părțile interesate și de a favoriza o abordare integrată care să implice transferul de cunoștințe și consolidarea capacităților. Mai mulți vorbitori au subliniat necesitatea implicării mai eficiente și a responsabilizării cetățenilor, inclusiv prin acordarea de asistență condominiurilor în atragerea de fonduri (de exemplu, Asociațiile proprietarilor de apartamente). Sărăcia energetică a fost menționată ca o problemă specială, iar EE ca potențial mijloc de atenuare a acestui fenomen.

Importanța sprijinirii orașelor / autorităților publice în rolul lor de facilitatori pentru investițiile în EE în sectorul privat a fost, de asemenea, subliniată la conferința publică. În acest context, agențiile energetice în special au atras atenția asupra faptului că orașele și regiunile din România pot beneficia și ar trebui să depună eforturi pentru a beneficia mai mult de programul ELENA și de banii gestionați în cadrul H2020 pentru asistență pentru dezvoltare de proiecte.

În urma Conferinței Publice, prima masă rotundă a identificat o necesitate suplimentară de a examina implementarea conceptului de ghișeu unic. Masa rotundă a inclus un exemplu concret de servicii integrate de renovare în Picardie (FR), care a primit sprijin din partea programului ELENA.

Recomandări desprinse de la prima masă rotundă:

- Există nevoia și interesul pentru crearea unor mecanisme de dezvoltare a unui ghișeu unic / proiect. Aceasta ar putea fi, de exemplu, realizată de autoritățile publice în cooperare cu agențiile energetice. Ghișee pilot ar trebui să fie inițiate.
- Este necesar să se dezvolte certificate albe pentru a putea finanța o parte din costurile de renovare. Acest lucru necesită schimbări în cadrul legislativ
- Este nevoie de o platformă de dialog continuă între autoritățile locale și Ministerul Dezvoltării Regionale pentru a împărtăși cele mai bune practici și schimburi privind problemele cu care se confruntă municipalitățile în ceea ce privește dezvoltarea proiectelor. Aceasta ar trebui să implice asociațiile care reprezintă diferitele municipalități
- Una dintre nevoile specifice este o mai mare comunicare a subvențiilor ELENA / PDA (EIB și H2020) care pot contribui la inițierea programelor de investiții. Autoritățile locale au în prezent puține cunoștințe despre aceste posibilități și care nu au fost încă utilizate în România
- Este nevoie să se implice mai activ în asociațiile de proprietari de apartamente și să li se acorde mai multă responsabilitate. Ar trebui să se discute, de asemenea, nivelul de cofinanțare necesar din partea gospodăriilor în cadrul programului ERDF
- Cerințele legale pentru toate municipalitățile cu o populație de peste 5,000 de locuitori pentru a face un inventar al clădirilor cu consumul de energie aferent și pe această bază pentru a pregăti un plan de acțiune privind eficiența energetică trebuie să fie aplicate și

monitorizate mai bine. Nivelul județean / regional ar putea fi relevant pentru a oferi asistență în acest sens, în timp ce ANRE ar fi responsabil pentru monitorizarea globală

- Este necesară modificarea legii privind PV, care nu permite asociațiilor proprietarilor de apartamente să vândă la rețea (dacă nu dețin licență ca producător de energie electrică). Acest lucru este discutat cu DG COMP deoarece a existat o problemă legată de ajutoarele de stat; o soluție este căutată în temeiul Regulamentului De minimis.

Întrebări cheie

Pe baza concluziilor desprinse din prima masă rotundă, evenimentul va oferi recomandări concrete și va sugera pașii următori în legătură cu înființarea în România a primului **ghișeu unic** pentru clădiri rezidențiale luând în considerare barierele și factorii de succes prezenți de municipalități în prezentările introductive (proiect-pilot):

- 1.1. Care ar fi componentele cheie ale unui serviciu de tip **ghișeu unic** în România, inclusiv serviciile oferite văzute în raport cu diferitele segmente ale consumatorilor?
- 1.2. Ce actori trebuie să fie implicați într-un **ghișeu unic** (agenții energetice, municipalități, autorități regionale, bănci, companii de servicii energetice, furnizorii de servicii etc.)?
- 1.3. Care este cel mai eficient tip de **ghișeu unic** din România (orientat spre industrie, orientat spre consultanți, condus de companii energetice, condus de autoritățile locale sau prin cooperare între diferite entități) ținând seama de particularitățile segmentelor de consumatori, ale regiunilor și ale municipalităților?
- 1.4. Cum poate fi asigurată sustenabilitatea financiară a **ghișeelor unice**?
- 1.5. Ce instrumente financiare ar trebui să fie utilizate pentru a atrage investițiile din sectorul privat? Cum poate soluția **ghișeelor unice** să contribuie la acest lucru? Cum pot fi utilizate fondurile publice pentru a stimula investițiile suplimentare din sectorul privat? Cum putem trece de la sprijinul acordat prin subvenții la instrumentele financiare (agregarea proiectelor, ghișeele unice, măsurile de standardizare etc.)?
- 1.6. Cum poate fi creat un **ghișeu unic** pilot (pașii următori)?

GRUPUL TEMATIC 2: REDUCEREA RISCURILOR ASOCIATE PROIECTELOR PRIVIND EFICIENȚA ENERGETICĂ

Moderator: Ramona Ivan, Președintele Comisiei pentru Fonduri Europene, Asociația Română a Băncilor

Raportor: Tiberiu Andrioaei, Secretar General, Patronatul Societăților din Construcții

Instrumente pentru reducerea riscului investițional: Proiectul Încrederea Investitorilor (ICP), EEFIG DEEP & Underwriting Toolkit

Steven Fawkes, ICP Europe Senior Advisor

Steven Fawkes a prezentat inițial caracteristicile reducerii riscurilor. Un mecanism de reducere a riscului, de exemplu, are metodologii standardizate, contracte standardizate și profiluri de risc cunoscute și înțelese (a se vedea mai multe în prezentare). El a prezentat în continuare diferite tipuri de riscuri: Riscul de dezvoltare - Riscul de construcție - Riscul de performanță - Riscul financiar și a subliniat importanța existenței unor date valide. Investitorii și directorii financiari pot gestiona riscul, dar incertitudinea împiedică deciziile.

El a prezentat în continuare Proiectul de Încredere a investitorilor (ICP), un cadru internațional pentru reducerea riscului proprietarului și a investitorului, reducerea costurilor de evaluare complexă, creșterea certitudinii realizării economiilor și permiterea agregării proiectelor de eficiență energetică. Acesta funcționează ca o marcă de calitate pentru un "PROIECT DE MODERNIZARE PENTRU EFICIENȚA ENERGETICĂ" și asigură transparență, coerență și încredere prin intermediul celor mai bune practici și verificări independente.

El a prezentat, de asemenea, DEEP, cea mai mare platformă pan-europeană de date pentru evaluarea comparativă a performanței investițiilor în eficiența energetică și a setului de EEFIG Underwriting Toolkit. Acest set de instrumente (EEFIG) ajută instituțiile financiare să înțeleagă și să evalueze mai bine valoarea și riscurile unui proiect și oferă un cadru comun pentru evaluarea investițiilor în eficiența energetică și analizarea riscurilor.

El a făcut o comparație între situația din anii '90, în care a lucrat în România, cu situația de azi. El a menționat, printre altele, că în anii '90 costurile energetice erau scăzute, EE fiind percepută ca fiind un risc minim sau zero și legat de aceasta existând un interes minim sau deloc al investitorilor. Astăzi nu este vorba numai de economii de energie. EE are un risc gestionabil și trezește un mare interes al investitorilor. Avem instrumentele necesare pentru a reduce riscurile și a crea o piață de finanțare la scară (a se vedea mai mult în prezentare).

[Prezentare](#)

Proiectul „Smarter Finanțare pentru familii”. Proiect H2020 care replică programul "Green Homes and Green Mortgage" în 11 țări + statutul schemei ipotecii verzi lansat în România

Steven Borncamp, Director de proiect „SMARTER Finanțare pentru Familii” și Consilier al Consiliului pentru Construcții Verzi din România

Co-prezentator: Ana Maria Ciortan, Director Adjunct, Alpha Bank

Steven Borncamp a prezentat programul de credite ipotecare verde, pe care RoGBC l-a dezvoltat împreună cu Raiffeisen Bank și Alpha Bank. Acesta se bazează pe o certificare inovatoare pentru case ecologice, pentru a evalua și a recunoaște proiectele rezidențiale de cea mai bună calitate, folosind principii durabile de construcție. Finanțarea preferențială permite dezvoltatorului de proiecte să investească devreme în proiectarea ecologică esențială și alte soluții. Prin acest program, băncile oferă rate ipotecare mai mici pentru cumpărătorii de case verzi. Acest lucru permite cumpărătorilor casei să împrumute mai mult pentru construcții eficiente din punct de vedere energetic sau pentru renovări, reducând în același timp costul total lunar al proprietății .

La începutul anului 2019, RoGBC a semnat acorduri cu 25 de investitori pentru a construi mai mult de 6.500 de apartamente sau vile în România care respectă strict standardele ecologice (Cluj-Napoca, Iași, București, Brașov).

Prin intermediul finanțării UE din partea Orizont 2020, proiectul își planifică acum extinderea în alte 11 țări, printre care: Bosnia-Herțegovina, Bulgaria, Republica Cehă, Grecia, Irlanda, Italia, Polonia, Slovacia, Ucraina, Georgia și Turcia .

Steven Borncamp a indicat dorința de a angaja mai multe bănci centrale în susținerea ipotecii lor verzi și a făcut referire la "[Rețeaua de ecologizare a sistemului financiar](#)" (o rețea de bănci centrale și autorități de supraveghere), care în "Primul raport cuprinzător" din aprilie 2019 (Un apel pentru acțiune - schimbările climatice sursă de risc financiar) au declarat că riscurile climatice reprezintă o sursă de risc financiar și, prin urmare, se încadrează strict în mandatele băncilor centrale și al autorităților de supraveghere pentru a asigura că sistemul financiar este rezistent la aceste riscuri.

În a doua parte a prezentării au fost prezentate aspecte de la Raiffeisen Bank și Alpha Bank - acestea au explicat de ce băncile au decis să se implice în aceste inițiativă și au furnizat detalii cu privire la condițiile care se aplică. Raiffeisen Bank a declarat că rata redusă a dobânzii în legătură cu sistemul de credite ipotecare verde reprezintă o problemă sensibilă pentru consumatori. Un credit standard este oferit la o dobândă de 5,5% pentru primii șapte ani și de 4,75% pentru un credit ipotecar verde. Pentru creditele cu scadență de peste șapte ani este de 5,35% față de 4,6%.

[Prezentare](#)

Sprijinul programului „Orizont 2020” pentru reducerea riscului investițiilor în eficiența energetică

Bjoern Zapfel, Senior Project Advisor, Comisia Europeană - EASME

Domnul Björn Zapfel a prezentat inițial inițiativa UE "Finanțarea avantajoasă a clădirilor inteligente", cu cele trei elemente principale:

- Utilizarea mai eficientă a fondurilor publice (implementarea instrumentelor financiare, bazându-se pe combinarea EFSI cu fondurile ESIF, scheme inovatoare de finanțare care susțin finanțarea privată)
- Asistență și agregare (sprijinirea transiterii de proiecte la nivelul UE și local, facilități de dezvoltare a proiectelor și ghișee unice)
- Reducerea de riscuri (înțelegerea riscurilor și beneficiilor pentru finanțatori și investitori, DEEP și setul de instrumente de subscriere EEFIG).

El a introdus în continuare solicitările din cadrul programului Orizont 2020 pentru sprijinirea acțiunilor în cadrul acestei inițiative:

- Solicitare Integrarea finanțării pentru eficiența energetică (solicitare H2020-LC-SC3-EE-10-2018-2019-2020).
- Solicitare Finanțare inovatoare pentru investițiile în eficiența energetică (solicitare H2020-LC-SC3-EE-9-2018-2019).

Au fost furnizate câteva exemple de proiecte (a se vedea prezentarea).

Prezentare

Următoarele discuții s-au axat pe importanța dialogului, utilitatea garanțiilor, necesitatea consultării sectorului financiar pentru propuneri legislative care implică instrumente financiare, importanța standardelor și certificării, soluții pentru creșterea cererii de finanțare pe piață, beneficiile multiple generate de eficiența energetică, educația financiară, cadrul de reglementare adecvat.

În ceea ce privește concluziile, consultați rezumatul de mai sus.

Context

Această sesiune se va axa pe propunerile EEFIG (baza de date DEEP și setul de instrumente subscrise), precum și practica emergentă a creditelor ipotecare verzi, prin analizarea modului în care evaluarea profilului de risc al investițiilor în eficiența energetică poate fi îmbunătățită pentru a face ca eficiența energetică să devină mai atrăgătoare pentru sectorul bancar.

În condițiile actuale de pe piață, proiectele de eficiență energetică nu sunt suficient de atractive pentru investitori. Dimensiunea redusă a multor astfel de proiecte și lipsa de standardizare sunt printre factorii care stau la baza acestei situații. Băncile adesea încheie contracte de împrumut pe baza statutului de credit al clienților lor sau a valorii proprietății, în timp ce beneficiile rezultate din îmbunătățirile în materie de eficiență energetică nu sunt adesea luate în considerare.

Nevoia de standardizare a fost accentuată în cadrul conferinței publice din România, pe lângă necesitatea stabilirii unei legături mai strânse între toți concurenții relevanți care lucrează în domeniu și necesitatea unei mai bune educații și instruirii în domeniul EE.

Conferința publică a inclus și o [prezentare](#) pe liniile recente de creditare ale EBRD pentru sectorul rezidențial ([GEFF](#)). GEFF oferă finanțare prin băncile locale care sunt **Banca Transilvania** și **UniCredit**. Finanțarea este supusă criteriilor obișnuite și procesului de evaluare a fiecărei bănci. Băncile pot utiliza GEFF pentru a înființa produse ipotecare pentru a finanța case eficiente din punct de vedere energetic sau pentru a îmbunătăți eficiența energetică a locuințelor existente.

O inițiativă promițătoare în România este **programul de credite ipotecare verde**, care a fost [prezentat](#), de asemenea, la Conferința publică și la prima masă rotundă a [Consiliului pentru Construcții Verzi din România](#) (RoGBC). Aceștia au dezvoltat împreună cu Alpha Bank și Raiffeisen Bank acest program bazat pe o certificare inovatoare pentru Clădiri Verzi pentru a evalua și recunoaște proiectele rezidențiale de top performante, folosind principii durabile de construcție.

Recomandări desprinse de la prima masă rotundă:

- Este nevoie de o nouă întâlnire și discuții regulate - Asociația Română a Băncilor a propus invitarea ministerelor de resort și a altor părți interesate relevante și găzduirea acestor întâlniri în cadrul asociației bancare. Acest lucru ar putea oferi totodată un cadru pentru înființarea diferitelor grupuri de lucru sau de coordonare pe teme specifice
- Există deja câteva instrumente dedicate eficienței energetice, dar trebuie dezvoltate mult mai mult
- Există apetitul băncilor pentru un sistem de garantare, dar acesta trebuie să fie bine proiectat (băncile ar trebui să fie consultate în acest sens)
- Pentru a stimula cererea, accentul trebuie pus pe educația financiară și pe îmbunătățirea cadrului de reglementare (spre exemplu, reglementările bancare naționale ar putea fi relaxate în ceea ce privește cerințele de creditare și/sau eliminarea limitării actuale la termenul de 5 ani pentru creditele de consum)
- Este necesară sensibilizarea populației și companiilor cu privire la posibilitatea de a împrumuta bani pentru a investi în eficiența energetică
- Există nevoia de stabilirea unei referințe pentru proiectele privind eficiența energetică și a unor prevederi recunoscute pe care băncile să le poată folosi pentru a-și dezvolta propriile produse.

Întrebări cheie

Pe baza concluziilor desprinse din prima masă rotundă, evenimentul va oferi recomandări concrete și va sugera următorii pași în legătură cu:

- 2.1. Cum poate fi instituit un dialog permanent între bănci și sectorul eficienței energetice? Poate fi creat un grup general de cooperare / grup de coordonare / grup operativ pentru a facilita continuarea dialogului, inițierea și monitorizarea / ghidarea acțiunilor specifice?

- 2.2. Ce reglementări ar putea stimula dezvoltarea în continuare a creditelor verzi? Există vreo reglementare specific românească care să fie abordată? Ce date sunt necesare pentru a sprijini în continuare modelul? Cum ar putea sectorul bancar din România (posibil în cooperare cu grupul menționat la punctul 2.1) să susțină dezvoltarea în continuare a inițiativei, inclusiv colectarea de date?
- 2.3. Ce organisme pot ajuta la stabilirea standardelor și criteriilor de referință pentru a minimiza riscul de performanță? Cum se poate utiliza cel mai bine setul de instrumente de subscriere EEFIG în România?
- 2.4. Cum putem îmbunătăți disponibilitatea datelor în România? Ce date ar putea fi disponibile pentru România, care ar putea fi partajate prin mecanisme cum ar fi baza de date DEEP?
- 2.5. Cum pot fi fondurile de garantare cel mai bine structurate pentru a răspunde nevoilor sectorului bancar?

GRUPUL TEMATIC 3: RENOVAREA ENERGETICĂ A CLĂDIRILOR PUBLICE

Moderator: Viorel Alicuș, Director General, Direcția Generală pentru eficiență energetică, surse regenerabile, cogenerare și energie termică, ANRE

Raportor: Ion Dogeanu, Director Executiv, Agenția locală pentru energie a Primăriei Sectorului 1

Strategia Națională pentru Renovarea Clădirilor pe termen lung

Otilia Nuțu, Energy Forum Romania, Consultant Banca Mondiala

Banca Mondială oferă servicii de consultanță Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice pentru a sprijini consolidarea capacității sale de planificare strategică de renovare a stocului național de clădiri în scopul creșterii eficienței energetice și pregătirii pentru riscurile seismice. Domeniul de aplicare al componentei eficienței energetice este elaborarea unei analize a deficiențelor parcursului curent legat de eficiența energetică în România și o foaie de parcurs pentru eliminarea acestora. În plus, elaborarea unei noi strategii naționale de renovare pe termen lung pentru eficiența energetică. Aceasta include o strategie privind eficiența energetică (EE) în clădiri impusă de Directiva revizuită a UE privind performanța energetică a clădirilor.

În etapa actuală există un document intermediar care prezintă cadrul pentru noua strategie de renovare a clădirilor pe termen lung și care face obiectul unei serii de consultări cu părțile interesate din sector pentru a primi reacțiile cu privire la abordările propuse pentru formularea strategiei și implementarea mecanismelor financiare și instituționale.

În ceea ce privește obiectivul global de eficiență energetică pentru 2030, proiectul românesc NECP propune un obiectiv de consum de energie primară de 36,7 Mtoe, echivalent cu o reducere de 37,5%. Pentru a atinge acest obiectiv, România trebuie să aprobe noi scheme de sprijin pentru energia regenerabilă concentrându-se pe proiecte locale și comunitare și să extindă și să diversifice investițiile în eficiența energetică. Obiectivele pentru anul 2050 vor fi legate de renovarea profundă sau nivelul NzEB.

Prezentarea strategiei propune o serie de procese de renovare, inclusiv un rol al municipalităților de a desemna clădirile cu prioritate ridicată care urmează să fie renovate (care sunt, de obicei, cele mai vechi, mai dărăpănate și mai puțin eficiente). În ceea ce privește principiile strategice, se precizează că, clădirile ar trebui renovate pe baza priorităților și necesităților, pornind de la clădirile care consumă cea mai mare cantitate de energie. Municipalitățile (și ministerele relevante deținătoare de clădiri publice) ar trebui să facă liste cu acele clădiri cele mai mari consumatoare de energie și să propună proprietarilor să inițieze renovări din resursele programelor sprijinite de stat și de municipalități. Informațiile specifice privind costurile și beneficiile potențiale de renovare și posibilitățile de acces la finanțare ar trebui distribuite proprietarilor de clădiri.

În ceea ce privește finanțarea strategiei, se propune o trecere la mecanismele de tip „revolving” pentru clădirile publice (cu componentă mică de subvenționare) și introducerea unei subvenții diminuate pentru clădirile rezidențiale (subvenție sub 100%).

Proiect EUKI “Our Buildings” – elaborarea strategiilor locale de renovare pentru cel puțin 5 municipalități din România

Camelia Rață, Agenția Energie Brașov / Orașe Energie Romania

Proiectul “Clădirile noastre” este susținut de Inițiativa europeană pentru climă (EUKI) a Ministerului Federal al Germaniei pentru Mediu, Conservarea Naturii și Securitate Nucleară (BMU).

Proiectul vizează dezvoltarea capacităților și transferul de cunoștințe care să permită municipalităților și societății civile să integreze strategiile de renovare a clădirilor în planurile locale și naționale de energie și climă, concentrându-se asupra țărilor țintă ale proiectului, **Bulgaria și România**, care au stocuri de clădiri similare, blocuri din epoca comunistă și case individuale ineficiente, contribuind la poluarea aerului și la emisii ridicate de CO₂.

Astfel, proiectul va:

- să permită grupurilor țintă să îndeplinească cerințele pachetului de energie curată
- crearea capacității de consolidare a planurilor naționale de energie și climă (NECP) și sprijinirea unei guvernări eficiente,
- formarea a 50 de funcționari publici naționali și locali, care să permită societății civile și părților interesate naționale din 10 municipalități să contribuie pro-activ la NECP și să sprijine dezvoltarea a cel puțin 10 strategii de renovare municipală (cumulat în Bulgaria și România).

Doamna Camelia Rață a informat despre stadiul actual al proiectului și a subliniat că cheia dezvoltării strategiilor sunt bazele de date și monitorizarea consumului real de energie care să permită o analiză tehnică și economică adecvată a măsurilor de eficiență energetică. În plus, este important să se coordoneze cu procesul de planificare energetică locală durabilă.

În prezent se realizează inventare ale stocurilor de clădiri, împreună cu colectarea și înregistrarea facturilor de utilități pentru identificarea consumului final de energie. Aceasta va fi urmată de determinarea performanței energetice a clădirilor publice, pe baza consumului final al energiei monitorizate.

Prezentare

Concluziile desprinse din Grupul de Lucru dedicat ESCO - România

Bogdan Anton, Expert - Departament Eficiență Energetică, ANRE

Grupul de lucru ESCO din România, reprezentând diverse părți interesate, și-a început activitatea în mai 2018 ca o inițiativă a Departamentului Eficienței Energetice din cadrul ANRE. Obiectivul principal al Grupului de lucru ESCO este de a realiza un proiect de contract privind serviciile energetice (EnPC) armonizat cu realitățile pieței și cu contextul legislativ actual.

Activitățile au inclus:

- Furnizarea unui document de discuție care să reflecte forma unui Contract de performanță energetică, armonizat cu Ghidul practicianului privind tratamentul statistic al contractelor de performanță energetică, prezentat de Eurostat și BEI la 8 mai 2018
- Emiterea unei analize din perspectiva contabilă asupra contractului de servicii de performanță energetică
- Analiza Eurostat și a Ghidului BEI privind tratamentul statistic al contractelor de performanță energetică
- Prezentarea pentru diseminare a unei scheme propuse pentru accesarea fondurilor din perioada anterioară de finanțare
- Discuții inițiate cu reprezentanții BEI, BERD și JASPERS cu privire la posibilitatea de a beneficia de asistență tehnică, respectiv modalitățile de accesare a liniilor de finanțare existente pentru proiectele de servicii energetice

Barierile identificate în punerea în aplicare a EnPC în cadrul grupului de lucru ESCO includ:

- Cadrul legislativ, inclusiv normele insuficiente privind achizițiile publice
- Prețuri scăzute și fluctuante ale energiei
- Acces dificil la finanțare
- Riscurile tehnice percepute ca fiind ridicate
- Neîncredere generală, bazată pe lipsa de standardizare
- Probleme de piață și de parteneriat, de ex. lipsa de încredere din partea beneficiarilor și lipsa de parteneriate funcționale între ESCO și subcontractanți
- Exemple negative de proiecte eșuate

Având în vedere experiența internațională și proiectele EnPC pentru sistemele de iluminat public, care sunt mai puțin complexe și care au legătură cu un potențial relativ ridicat de economisire a energiei (> 40%); Grupul de Lucru a decis într-o primă fază să proiecteze un model EnPC pentru reabilitarea sistemelor de iluminat public.

A fost elaborat un document personalizat pentru iluminatul public: "*Contractul cadru pentru proiectarea și serviciile de performanță energetică pentru sistemul de iluminat public*" - în prezent în discuție în cadrul grupului de lucru. Pe baza experienței acumulate, modelul contractului de performanță energetică va fi extrapolat pentru clădirile publice

[Prezentare](#)

Ghidul Contractelor de Performanță Energetică și accesul companiilor de servicii energetice la finanțare

Robert Pernetta, Banca Europeană de Investiții

DI. Robert Pernetta a prezentat potențialul pieței EnPC în sectorul public, care nu este exploatată din cauza: Lipsa de informare și de conștientizare; Lipsa de încredere și de experiență; Capacitatea de dezvoltare a proiectelor de promotori de proiecte; Proces de achiziție; Tratarea statistică al EnPC; Accesul la finanțare pentru furnizorii EnPC; Ajutoare pentru investiții.

El a prezentat în continuare provocări și oportunități în legătură cu Ghidul Eurostat și, în special, în ceea ce privește utilizarea finanțării preferențiale "extra bilanțiere" sau "Maastricht neutral".

EUROSTAT a aprobat contractele model "Maastricht neutral" aprobate pentru Slovacia și Slovenia. Mai mult, contractele model "Maastricht neutral" se pregătesc sau se consultă cu birourile naționale de statistică din Austria, Republica Cehă, Irlanda, Lituania, Polonia, Spania și Regatul Unit (Scoția).

El a oferit o imagine de ansamblu a diferitelor bariere, de ex. că normele bugetare nu permit organelor guvernamentale centrale să semneze "Maastricht neutral EnPC", iar autoritățile publice nu au voie să semneze contracte de servicii pe termen lung.

Provocările finanțării unor EnPC din "Maastricht neutral" constau în transferarea unui mai mare risc către sectorul privat, în durata contractului care este mai mare de 8 ani și în limitarea utilizării finanțării guvernamentale sau a garanțiilor. Soluțiile posibile sunt șabloanele standardizate și instrumentele financiare ESIF, de ex. garanții sau forfetare.

Prezentare

Dezbaterea ce a urmat s-a axat într-o mare măsură pe strategia națională de renovare pe termen lung și în special în ceea ce privește provocările legate de disponibilitatea și validitatea datelor. Mai departe, s-a discutat despre rolul și capacitatea autorităților locale de a se implica în procesul de renovare. EnPC a fost discutat, în principal, în legătură cu noul model de contract pentru iluminatul stradal și interacțiunea cu BEI.

Înainte de eveniment au avut loc unele consultări între BEI și ANRE (Grupul de lucru ESCO) în legătură cu ghidul EUROSTAT și anume în ceea ce privește integrarea fondurilor UE în mecanismele de contabilitate și de finanțare.. Acest lucru se reflectă în diapozitivele de la ANRE în legătură cu prezentarea menționată mai sus.

La sfârșitul sesiunii, primarul municipiului Mizil, domnul Silviu Călin Negraru (Mizil este un oraș cu mai puțin de 20000 de locuitori) a subliniat necesitatea cofinanțării renovării clădirilor (private sau publice) cu granturi importante (fonduri UE, fonduri de la bugetul național sau utilizând ESCO). Acest tip de oraș, în general, are o lipsă de fonduri locale și o putere redusă de cumpărare în rândul locuitorilor.

În ceea ce privește concluziile, consultați Rezumatul de mai sus.

Context

Acest grup de lucru va analiza modalitatea de creștere al ratelor de renovare pentru clădirile publice, care este de cele mai multe ori limitată de capacitatea proprietarilor de clădiri publice de a identifica și implementa proiecte de eficiență energetică. Contractele de performanță energetică ar putea reprezenta o parte a soluției, dar piața în domeniu trebuie dezvoltată și structurată.

În principiu, investițiile în eficiența energetică în clădirile publice împărtășesc multe dintre avantajele clădirilor comerciale (mărimea, intensitatea energetică, proprietatea concentrată, administratorii de facilități profesionalizate), dar se confruntă cu provocări suplimentare legate de procedurile de achiziții mai dificile, potențiale stimulente împărțite între diferitele departamente responsabile cu achizițiile publice și facturile la energie, restricțiile privind bilanțul și limitele prevăzute de normele contabile publice.

Conferința publică a inclus prezentări privind legislația energetică pentru [EnPC în Portugalia](#) și exemple de renovare în domeniul eficienței energetice prin facilități tip **ghișeu unic**, exemplificate de [Rhodoshop, Bulgaria, și Fondul bulgar de eficiență energetică](#).

Evenimentul public a subliniat necesitatea unui **cadru legislativ adecvat pentru proiectele EnPC** și necesitatea adaptării procedurilor de achiziții. Evenimentul public a subliniat, de asemenea, punctul de vedere al companiilor ESCO din România, care simt că se află în urmă, în special în ceea ce privește cadrul juridic, și care reprezintă primul pas spre dezvoltarea pieței ESCO.

Recomandări desprinse din prima masă rotundă:

- Este necesară revizuirea și consolidarea cadrului juridic; ANRE conduce un grup de lucru în acest sens, care trebuie să abordeze un set foarte mare de reglementări. Au fost menționate patru puncte specifice de discuție și revizuire: Achiziții publice, Problemele legate de proprietate a bunurilor subiect al EnPC, Audit energetic, Certificarea companiilor ESCO
- Este nevoie de expertiză la nivel județean privind gestionarea energiei și dezvoltarea de proiecte pentru a remedia lipsa de capacitate a autorităților din localitățile mici (cu mai puțin de 20.000 de locuitori)
- Este nevoie de garanții pentru ESCO altfel încât să se poată suplina capacitatea lor financiară redusă
- Este necesar să se găsească o modalitate de a combina EnPC și FEDR, deoarece în prezent concurența dintre ele este contraproductivă și împiedică dezvoltarea pieței EnPC
- În ceea ce privește înregistrarea în contabilitate a contractelor de performanță energetică (EnPC), ar putea exista o verificare a conformității cu prevederile legale a acestor tip de contracte de către o entitate (care ar putea deveni un fond de garantare care să ofere și garanții companiilor de tip ESCO în cadrul contractelor tip ESCO cu autoritățile publice), ținând cont că de la autoritatea națională de statistică nu se poate aștepta să facă acest lucru
- Este necesar să se țină seama de variațiile prețului energiei (permiterea ajustării prețului în contractul de distribuție prin care astfel, sa se distribuie riscurile), precum și de schimbarea statutului din consumator în prosumator.

Întrebări cheie

Pe baza concluziilor primei mese rotunde, evenimentul va oferi recomandări concrete și va sugera pașii următori în legătură cu întrebările-cheie de mai jos. Acestea se vor referi și la renovările naționale pe termen lung (articolul 2a din EPBD revizuit). În acest sens, Directiva EPBD include obligația statelor membre de a facilita accesul la mecanismele adecvate de agregare a proiectelor, reducerea riscurilor percepute de eficiență energetică, utilizarea fondurilor publice pentru a stimula investițiile suplimentare din sectorul privat, pentru a orienta investițiile și pentru a asigura accesibilitatea și instrumentele de consultare transparente.

- 3.1. Care sunt nevoile proprietarilor de clădiri publice din România atunci când vine vorba de susținerea acestora în proiectele lor de renovare energetică și văzute în raport cu particularitățile diferitelor regiuni? Acest lucru se va face astfel încât să fie văzute în raport cu cazurile specifice prezentate.
- 3.2. Cum pot fi asistați proprietarii clădirilor publice și cine ar putea oferi această asistență? Cum ar putea expertiza la nivel de județ privind gestionarea energiei să sprijine autoritățile locale mai mici?
- 3.3. Ce tipuri de instrumente financiare sunt cele mai potrivite pentru proiectele de renovare energetică a clădirilor publice. Cum putem trece de la sprijinul acordat prin subvenții la alte instrumente financiare (agregarea proiectelor, ghișeele unice, măsurile de standardizare etc.)?
- 3.4. Ar putea fi alocată finanțare publică sub formă de asistență pentru dezvoltarea proiectelor ce ar putea fi un imbold mai mare decât subvențiile pentru investiții / împrumuturile publice? Cum se poate îmbunătăți accesul la fondurile ELENA și H2020 PDA?
- 3.5. Cum asigurăm sinergia cu strategia națională de renovare pe termen lung (articolul 2a din EPBD revizuită) și cu planurile strategice regionale (județene) și locale?
- 3.6. Ce este necesar pentru a majora piața serviciilor generate de contractele de performanță energetică, inclusiv prin îmbunătățirea cadrului legislativ, așa cum s-a sugerat la prima masă rotundă? Cum se poate îmbunătăți accesul la finanțarea companiilor de servicii energetice?

ÎNCHEIEREA ȘEDINȚEI PLENARE

Moderator: Gabriel Avăcăriței, Redactor Șef, Energynomics.ro

Rezultatele din cele trei grupuri de teme aprofundate au fost rezumate de către raportori, așa cum este descris mai sus (a se vedea Rezumatul de mai sus).

DI Gabriel Avăcăriței a tras niște concluzii generale. El a observat necesitatea unei mai bune comunicări în cadrul tuturor subiectelor discutate către și între diferitele părți interesate pentru a atinge obiectivele. El a remarcat, de asemenea, fragmentarea pieței de-a lungul lanțului valoric și a nevoilor și tipurilor de utilizatori finali. Una dintre soluțiile evidente de agregare și coordonare a tuturor acestor informații este abordarea ghișeului unic cu un singur punct de intrare.

DI. Pau Garcia reprezentantul DG Energy a mulțumit participanților pentru o dezbatere încântătoare și constructivă, care a arătat voința și dorința părților interesate de a se implica și a obține rezultate concrete. El a menționat, de asemenea, că, după trei evenimente, părțile interesate sunt încă foarte angajate în legătură cu discutarea temelor și identificarea soluțiilor. Acum există o provocare pentru a pune toate aceste idei în practică.

